

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

ΤΟΥ LOUIS PAYEN

Ο ΑΓΝΩΣΤΟΣ

ταία βράδια του φθινοπώρου, τὰ χλωμά και σβυσμένα, τὰ ποιητικά και μελαγχολικά.

Η δὲς Λουκία Ντελάντ ἄνοιξε τὸ τζάμι γὰ νὰ κλείσῃ τὰ παντζούρια, μὰ ἡ γοητεία τῆς ὥρας αὐτῆς ἦταν τόση, ὥστε στάθηκε μερικὰ λεπτὰ ἀποικισμένη ἔκει.

Η δὲς Ντελάντ ἀναστενάει ἀλαφρά, ἔπειτα ἔκλεισε τὸ παράθυρο, τράδησε τὰ βιετικά παρατεταγματα, και, μελαγχολικά, ὅπως ἔκανε κάθε βράδυ πρὸ ἐκποσιπέντε χρόνων, ἄναψε τὴ λάμπα. Κατόπιν κἀθρε μὲ ἄνεσι κοντὰ στὴ φωτιά, σὲ μιὰ πολυθρόνα παλιῦ ρυθμοῦ, τῆς ὁποίας τὰ κουρασμένα ἐλατήρια στεφάναν παρατονετικά κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τῆς. Συγχρόνως ἡ Μουμουίν, ἡ ἀγαπημένη τῆς γάτα, ἡ ὁποία τὴν παρακολουθοῦσε τὴν ὥρα, βεβήθησε μ' ἕνα πηδημα στὰ γόνατά τῆς, ὅπου κοιλιωρίστηκε και σὲ λίγο ἀποκοιμήθηκε ρουνοῦνώντας μ' εὐχαρίστηση.

Τότε, ἡ δὲς Ντελάντ πήρε τὸ κέντημά τῆς, φόρεσε τὰ γυαλιὰ τῆς και ἄρχισε νὰ ἐργάζεται...

Ἐνὸ τὰ δάχτυλά τῆς δοῦλεσαν ρυθμικά και ἐνὸ ἡ λάμπα φώτιζε γλυκά τὸ προφίλ τῆς γεροντοκόρης καὶ τὰ μαρμαίνα περὶ μάγουλα, μὲ τὰ σβυσμένα μάτια, μὲ τὸ ρυθμιζόμενὸ μετωπο και μὲ τὰ γροφὰ μάλλια, ἡ σκέψης τῆς ξαναγύριζε στὰ περασμένα. Συλλογιζόταν ἐπιτοχί τῆς νεότητός τῆς, τότε ποὺ ἦταν ἀκόμη ὁμοία και ἀξιαγάπητη... Καί, μὲ τὴς σκέψεις αὐτῆς, ἡ φτοχὴ δὲς Ντελάντ χαμογελοῦσε γὰ νὰ μὴ ἀνοῦχη ἴσως τὴν ἔσμη και ρομαντικὴ ψυχὴ τῆς ποὺ ἔκλειπε σιγά-σιγά...

Ἐξαίρνα ὅμως ἀνατήρησε ἀπ' τὴ θέσι τῆς και ἡ Μουμουίν, τρομαγμένη βεβήθη κάτω στὸ πάτωμα. Ἐίχε γυησιε τὸ κουνόδι τῆς ἔξωπορας.

— Ποιὸς μπορεῖ νὰ εἶνε τέτοια ὥρα; συλλογιτορε ἡ δὲς Ντελάντ.

Καὶ παῖροντας τὴ λάμπα, πήγε ν' ἄνοιξῃ. Μὰ, μόλις ἄνοιξε τὴν πόρτα, βεβήθη μερὸς σ' ἕναν ἄγνωστο, ὁ ὁποῖος τῆς φώτισε :

— Ἡ δεσποινὴς Ντελάντ;

— Ἐγὼ εἶμαι, κύριε, τοῦ ἀπάντησε ἔκεινὴ ξαφνιασμένη.

— Ἀ! ἔκανε ὁ ἄγνωστος. Δὲν μὲ ἀναγνωρίζετε, λοιπόν, δεσποινίς.

— Θεέ μου... Ὅχι, κύριε, ἀπάντησε ἡ γεροντοκόρη.

Καὶ συγχρόνως ἠρῶνοντας τὴ λάμπα τῆς μὲ τὸ ἀριστερὸ τῆς χεῖρ, κίτταξε τὸν ἠψηλὸ αὐτὸ κύριο, ὁ ὁποῖος ἔσκυβε πρὸς αὐτὴν τὸ χαμογελοστὸ πρόσωπό του, μὲ τὰ ζωηρά και τὰ διαπεραστικά μάτια και μὲ τὸ γροφὸ καὶ ἀνασηκόμενὸ μωστιαζ.

— Ὁμολογοῦ ὅτι δὲν σὰς ἀναγνωρίζω... ψυθίρισε σὸ τέλος, κάπως στενοχωρημένη...

— Καὶ ὅμως εἶμ' ἕνας παλιὸς σας φίλος... Εἶμα ὁ Νταργιλάντ, ὁ Ζὰκ Νταργιλάντ...

— Ὡ! εἶπε ἀναστενάζοντας ἡ δὲς Ντελάντ, ἡ ὁποία χλωμάισε ἔξωρνα. Περῶστε μέσα, περῶστε λοιπόν μέσα, κύριε...

Καὶ ἐνὸ δόνησε τὸν ξένο σὸ σπῆτι τῆς, ξαναζοῦσε μέσα σὲ λίγα δευτερολεπτα, ὀλόκληρο τὸ φτοχὸ μυστηριώμα τῆς πεδωμένης τῆς νύχτης. Θυμῆθηκε ὅτι εἶχε ἀγαπήσει κρυφά, μ' ἕναν ἔρωτα ἄγρὸ και φλογερὸ τὸ Ζὰκ Νταργιλάντ, τοῦ ὁποῖου τὴν εἶδον ὡς νέου διατηροῦσε ἀκόμη στὸ βάθῃ τῆς καρδιάς τῆς καὶ ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε μαντεῖνε τότε τὸν ἔρωτά τῆς. Ἐπειτα, ἐκείνος εἶχε φύγει γὰ τὴν μακρινὴ Ἀμερικὴ γὰ νὰ κἀνὴ τὴν τήχη του. Τώρα ξαναγύριζε ἀπὸ κει, ἔπειτα ἀπὸ ἐκποσιπέντε χρόνων ἀπουσία, τόσο ἀλλαγμένος, τόσο διαφοροητικός ἀπὸ ἄλλοτε, ὥστε ἡ δὲς Ντελάντ δὲν τὸν ἀναγνώρισε...

Καὶ ὅμως τὸν εἶχε περιμένει τόσα χρόνια... Ἐξ αἰτίας του μάλιστα δὲν εἶχε παντρευτὴ και εἶχε ἄρρησι νὰ μαρμαθὸν τὰ νεῖτα τῆς και νὰ σβύσων ἡ ἔλπιδες τῆς...

Καὶ σήμερα ἀκόμη, ὅταν ἡ Λουκία θιγόνταν τὰ περασμένα, ἔ- ἄλετε πάντοτε τὴν εἶδονα του νὰ ξεπροβάλλῃ πρώτη μὲσ' ἀπ' τὴ σιατὸς. Διατηροῦσε μάλιστα εὐλαθητικὰ ἀνάμεσα στὰ φύλλα μᾶς παλιῆς ἐκδόσεως τοῦ «Παύλου και τῆς Βιργινίας», δὴ τριανταφύλλα, τὰ ὁποία ὁ Ζὰκ εἶχε κἀνὴ και τῆς εἶχε προσφέρει, κατὰ τὴ διαίρεια ἐνὸς περιπάτου των...

Καὶ νὰ ποὺ τώρα, ἴσπερ' ἀπὸ μιὰ τόσο μεγάλῃ ἀπουσία, ὁ Ζὰκ βρισκόταν ἀπέναντί τῆς, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά τοῦ τζασοῦ καθισμένος στὴ θέσι, τὴν ὁποία ἔκεινὴ πάντοτε προφύριζε κρυφά γ' αὐτὸν!...

Βλέποντάς του τώρα κανεῖς, μάντενε ὅτι εἶχε μπροστά του ἕναν ἄνθρωπο τῆς δόσεως, Μιόδοσι μὲ δυνατὴ και γρήγορη φωνή, σὰν ἄνθρωπος συνηθιστόν νὰ προστάξῃ. Τῆς διηγόνταν τὴ ζωὴ του σὰ ξένα, τὴς δυσκολίες ποὺ συνάντησε στὴν ἀρχή, τὴς ἀπογοητεῖσεις,

ἡ ὁποῖες ὅμως δὲν τὸν ἀπέλπισαν, τὴς πρώτες ἐπιτυχίες του και τὸ δρόμο του πρὸς τὸν πλοῦτο, τὸν ὁποῖον εἶχε περὶ σήμερα.

Τῆς εἶπε ἀκόμη πὼς εἶχε παντρευτὴ στὴν Ἀμερικὴ, πὼς ἀπόκτησε παιδιὰ και πὼς ζοῦσε τὴν αἰτιχολογία ἀνάμεσα στὴν οἰκογενεία του. Κάποια ὑπόθεσις τὸν τὸν εἶχε ξαναφέρει τώρα στὴ Γαλλία και εἶχε ἐπωφεληθεῖ τῆς ἐκαιρίας αὐτῆς γὰ νὰ κἀνὴ μιὰ τελευταία ἐπίσκεψι στὴν πατρίδα του, πρὶν ξαναγυρῆσι γὰ πάντα στὴ δευτερὴ πατρίδα του... Δὲν μετανοοῦσε ἄλλοστε καθόλου γ' αὐτὸ. Ὅλα στὴν Ἐδρωτὴ τοῦ φανότουσαν ἠλιθία και χωρὶς ἐνδοιαφέρων. Ἡ ζωὴ στὴν παλιὰ ἡπειρο, κατὰ τὴ γνώμη του, ἦταν πολὺ καθυστερημένη καὶ ἐβάδιζε ἀργὰ και νοσθρά...

Ἡ Μουμουίν, στὴν ὁποία ἐτρόμαξε ἡ δυνατὴ αὐτὴ φωνή, εἶχε καταφύριε πάλι στὰ γόνατα τῆς καρίας τῆς, ἀπ' ὅπου κίτταξε μὲ τὰ λιωμερὰ τῆς μάτια, δόσπισα τὸν παρειασκό... Ἡ δὲς Ντελάντ τὴν ἐγᾶδενε ἀρηρημένα, και, καθὼς ἀνοῦγε τὰ λόγια του ὁ Ζ. Νταργιλάντ, συλλογιζόταν τὸ παρελθόν. Τοῦ κάκου προσπαθοῦσε νὰ ξαναβρῇ στὸν ἐπισκέπη τῆς τὰ χαρμηκηριστικά ποὺ εἶχε ἄλλοτε. Ὁ χρόνος και ἡ ζωὴ εἶχαν δώσει μιὰ καινούρια μάσκα στὸν ἄνθρωπο ποὺ τότε ἀγάπησε... Τῆς ἀνατόταν σὰν ἕνας ξένος και ἐννοιοῦσε ἕνα κρῶσ στὴν καρδιά τῆς, σὰν νὰ εἶχε ἀνοῖξει ἔξωρνα κάποια πόρτα, ἀφῖροντας νὰ μὴ μὲσα ὁ ἀνεμος τοῦ χειμῶνα και τοῦ θανάτου...

Μὰ μιὰ ἐρωτιστὴ τοῦ Ζ. Νταργιλάντ τὴν ἀπέσπασε ἔξωρνα ἀπ' τὴς ὄνειροπολήσεις τῆς.

— Βλέτο, τῆς εἶπε, πὼς εἶσθε μόνη... Δὲν παντρευτὴκατε λοιπόν;

— Ὅχι, τοῦ ἀπάντησε μελαγχολικά. Ἡ μοῖρα ἀποφάσισε διαφορητικά γὰ μένα...

— Καὶ εἶσθε πάντοτε εὐτυχιζόμενη;

— Ναί, τοῦ ἀπάντησε, Δὲν παραπονοῦμαι γὰ τίποτε.

— Τότε, τόσο τοῦ καλύτερο!...

Καὶ, λαθόντας αὐτὰ ὁ Ζ. Νταργιλάντ γέλασε εὐχαριστημένος. Μὰ αὐτὸ ἔκανε κακὸ στὴ δίδα Ντελάντ... Ἀλλοῖμονο, ὅπως και ἄλλοτε, ὅτε και σήμερα, ὁ παλιὸς τῆς φίλος εἶχε μαντεῖνε τὸ αἰσθημὸ τῆς. Ἡ ψυχὴς τῆς θὰ ἔμεναν γὰ πάντα κλειστές ἡ μιὰ στὴν ἄλλη...

Ἡ συνομιλία παρατάθηκε μερικὰ λεπτὰ ἀκόμη... Μὰ σὲ λίγο μιὰ χαρομένη σιατὴ ἀπλόθηκε μεταξὺ των, ποὺ τοῦς ἔκανε και τοῦς διὸ νὰ στενοχωρητορε τριμερὰ. Τότε, ὁ Νταργιλάντ, βλέποντας πὼς δὲν εἶχαν περὶ τίποτε ἄλλο νὰ ποῖν, σκώπηκε γὰ νὰ φύγῃ... Ἡ Λουκία τὸν ἀνῶδενε ὡς τὴν πόρτα.

Ἐκεῖ, ὁ παλιὸς τῆς φίλος τῆς ἔδωσε τὸ χεῖρ του και τῆς εἶπε :

— Χαίρετε, δεσποινίς...

— Χαίρετε, κύριε... τοῦ ἀπάντησ' ἔκεινὴ.

Αὐτὸ ἦταν ὄλο και ἡ πόρτα ξαναῖλιεσε, χωρὶς ζωντάς τους γὰ πάντα.

Σὰν βρεθῆκε μόνη, ἡ δὲς Ντελάντ ἐννοιοῦσε μιὰ ἀπειρη βίρη νὰ τὴν πλημμυρῇ. Ἀνέθηκε ἀργὰ ἔ- πάνω, λέγοντας μέσα τῆς :

— Θὰ ἦταν καλύτερα νὰ μὴν τὸν ξαναῖδοῦ!...

Ἡ φτοχὴ γεροντοκόρη εἶχε τῆς τὴν τελευταία και τὴν πολὺ δόνηρη σελίδα τοῦ δόνηρηφ ἔρωτιστοῦ

τῆς μυστηριώματος.

Ἀργά-ἀργά διευθῆθηκε πρὸς τὴ μικρὴ βιβλιοθήρη τῆς και πήρε τὴν παλιὰ ἐκδοσι τοῦ «Παύλου και τῆς Βιργινίας». Τὴν ἄνοιξε καὶ ἔβγαλε ἀπὸ μέσα τὰ διὸ κατὰξερνα ὀδῶτα, τὰ ὁποία ἐκείνος τῆς εἶχε προσφέρει ἄλλοτε... Τὰ φίρηνσε τριμερὰ, μωσκονοῦντάς τα μὲ τὰ δάκρυά τῆς και ἔπειτα τὰ ἔρριξε μὲσ' στὴ φωτιά... Σὲ λίγο ἡ φλόγη τὰ εἶχαν μεταβάλλει σὲ στάχτη...

Τότε, ἡ δὲς Ντελάντ, κρῶνοντας τὸ πρόσωπό τῆς μέσα στὰ χεῖρα τῆς, ἄρρησε νὰ ξεσπάσῃ σὲ λυγμούς ὁ ἄπειρος πόνος τῆς...

LOUIS PAYEN

Κἀθρε κοντὰ στὴ φωτιά, σὲ μιὰ πολυθρόνα παλιῦ ρυθμοῦ.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΒΑΣΙΛΕΩΝ
ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Ὁ Φραγκίσκος Α', εἶδε κάποτε μιὰ ὁμοία γυναῖκα, τὴν ὁποία ἐρωτησθηκε και τῆς ἀπηγγεῖλε ὅτι θὰ πῆγαινε νὰ τὴν βρῇ στὸ σπῆτι τῆς κατὰ τὴν ἐρχομένη νύχτα.

Ἡ γυναῖκα ὅμως αὐτὴ ἦταν ἐντιμη και εἰδοποίησε σχετικῶς τὸν συζυγὸ τῆς, γὰ νὰ λάβῃ τὰ κατὰλληλα μέτρα.

Μόλις λοιπὸν τὴ νύχτα ὁ βασιλεὺς ἔφτασε ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ τῆς, ὁ συζυγὸς ἐβγάλε τὸ κερτάλι του ἀπ' τὸ παρᾶθυρο και φώναξε ὅσο μποροῦσε δυνατοτέρα γὰ ν' ἀκοσθητὴ ἀπ' ὄλη τὴ γειτονία :

— Ζήτω ὁ βασιλεὺς!...

Ἐννοεῖται ὅτι ὁ Φραγκίσκος, ἀκούοντας τὴν ἀπροσῶδη αὐτὴ ζητοκαρηγί, ἔσπευσε νὰ ἔξωρνασθῃ πρὶν τὸ μωριστοῦν οἱ γείτονες.